

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

14 januari 2025

Eindtermijn

N.v.t.

Onderwerp

Cultuurconvenant Zuid-Holland 2025-2028

Advies

1. Aan te gaan het cultuurconvenant Zuid-Holland 2025-2028 met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de cultuurregio's Rotterdam-Dordrecht, Haaglanden, Holland Rijnland en Midden-Holland.
2. Vast te stellen de GS-brief aan PS om PS te informeren over de deelname aan het cultuurconvenant Zuid-Holland 2025-2028.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het cultuurconvenant Zuid-Holland 2025-2028.

Aangezien de commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan de heer Stolk, gedeputeerde Cultuur en Erfgoed van de provincie Zuid-Holland, om het cultuurconvenant Zuid-Holland 2025-2028 met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de cultuurregio's Rotterdam-Dordrecht, Haaglanden, Holland Rijnland en Midden-Holland, namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- GS-brief aan PS - Cultuurconvenant Zuid-Holland 2025-2028
- 20241213 Eindversie-Cultuurconvenant Zuid-Holland 2025-2028
- Bijlage machtiging cdK ogv art 176

1 Toelichting voor het College

Rijk, provincie en de Zuid-Hollandse cultuurregio's hebben de handen ineen geslagen en afspraken gemaakt over de samenwerking op belangrijke thema's in het cultuur- en erfgoedbeleid. De vier cultuurregio's zijn: Rotterdam-Dordrecht, Haaglanden, Holland Rijnland en Midden-Holland. Cultuurregio's bestaan uit samenwerkende gemeenten, die cultuurbeleid afstemmen en samenwerken aan versterking van de culturele infrastructuur in de regio.

De afspraken over samenwerking met het Rijk en de cultuurregio's zijn vastgelegd in het cultuurconvenant Zuid-Holland voor de periode 2025-2028. De afspraken geven uitdrukking aan de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheden voor de cultuur- en erfgoedsector in Nederland. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid en passend binnen het streven om zoveel mogelijk te werken als één overheid.

Het cultuurconvenant bestaat uit drie delen. Een gezamenlijk deel (deel 1), een regio-specifiek deel voor het convenantgebied Zuid-Holland (deel 2) en slotbepalingen (deel 3). Deel 1 en deel 3 zijn voor

alle landelijke partners hetzelfde. Het gaat hier om het Rijk, de 12 provincies en 19 cultuurregio's. Zij werken samen in 9 verschillende convenantgebieden, waaronder Zuid-Holland. De afspraken in de drie delen sluiten aan bij bestaand beleid en bestaande kaders van provincie Zuid-Holland en hebben het karakter van een inspanningsverplichting.

Voorgesteld wordt om het convenant te ondertekenen om de volgende redenen:

- het convenant bevat samenwerkingsafspraken over thema's die goed aansluiten bij het beleid van de provincie Zuid-Holland, zoals de waarde van cultuur en erfgoed voor maatschappelijke en economische opgaven, brede welvaart, het Verdrag van Faro (de waarde van cultureel erfgoed voor de samenleving) en immaterieel erfgoed;
- samenwerking tussen rijk, cultuurregio's en provincie draagt bij een toegankelijke, diverse en toekomstbestendige infrastructuur in Zuid-Holland. Juist in een tijd van polarisatie is tot toegang tot cultuur en erfgoed van belang voor dialoog en verbinding tussen mensen;
- deelname aan het convenant biedt de mogelijkheid om de belangen van de Zuid-Hollandse gemeenten, die niet zijn aangesloten bij een cultuurregio, bij het Rijk onder de aandacht te brengen.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW : € 0,00

Programma : Ambitie 4 - Concurrerend Zuid-Holland

Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

Ter toelichting

In artikel 2 "Voortgang en evaluatie" lid 1 is vastgelegd dat betrokken bestuursorganen jaarlijks overleg voeren over de voortgang van de afspraken in dit convenant. Dit is ook een moment om stil te staan bij actuele ontwikkelingen, zoals bezuinigingen bij één of meer convenantpartners, en hoe deze de afspraken uit het convenant raken.

In artikel 4 "Gesubsidieerde instellingen" is expliciet opgenomen dat het gaat om een verantwoordelijkheid van de in bijlage 1 "Overzicht gezamenlijk gesubsidieerde instellingen" genoemde gemeenten en de rijksoverheid. Niet van de provincie Zuid-Holland.

In artikel 5 "Subsidie-indexatie" gaat het om een inspanningsverplichting binnen de kaders van de eigen subsidiesystematiek en indien de Rijkskas, Provincie- of Gemeentefonds het toelaten (...) Dat sluit aan bij het beleid van provincie Zuid-Holland. De provincie indexeert op basis van de eigen systematiek, die voor alle instellingen hetzelfde is.

Juridisch kader

De afspraken in het convenant zijn niet in rechte afdwingbaar (artikel 25 "Toepasselijk recht"). Zij hebben het karakter van een inspanningsverplichting.

De cdK is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet, de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de cdK afgegeven machtiging wordt de heer Stolk, gedeputeerde voor o.a. Cultuur en Erfgoed, gemachtigd om het cultuurconvenant namens de provincie te ondertekenen.

De ondertekening wordt gekoppeld aan een mediamoment. Derhalve wordt voorgesteld om de portefeuillehouder Cultuur en Erfgoed, de heer Stolk, te machtigen om te ondertekenen.

2 Voorafgaande besluitvorming

Dit is de eerste keer dat wordt voorgesteld om deel te nemen aan een cultuurconvenant met het rijk en de Zuid-Hollandse cultuurregio's. Het vorige cultuurconvenant liep eind 2024 af. Provincie Zuid-Holland was hierin geen partij, omdat destijds vooral afspraken zijn gemaakt over subsidiëring van instellingen in de landelijke culturele basisinfrastructuur (BIS). De landelijke culturele infrastructuur bestaat uit culturele instellingen, die van (inter)nationaal belang zijn en een landelijke functie vervullen in het cultuurbestel. Zij worden in Zuid-Holland gesubsidieerd door het Rijk en de gemeenten Rotterdam, Den Haag en Leiden, niet door de provincie Zuid-Holland.

3 Proces

In deel 1 artikel 2 "Voortgang en evaluatie" is vastgelegd dat partijen jaarlijks overleg voeren over de voortgang van de afspraken. In dit overleg kunnen actuele ontwikkelingen worden besproken, zoals bezuinigingen, die raken aan de afspraken in het convenant. In de slotbepalingen (deel 3) artikel 19 tot en met 22 is opgenomen dat partijen desgewenst kunnen verzoeken het convenant te wijzigen, op te zeggen of te laten ontbinden.

In artikel 4 "Gesubsidieerde instellingen" en bijlage 1 "Overzicht gezamenlijke gesubsidieerde instellingen" gaat het over de landelijke culturele infrastructuur (BIS). De provincie is hier geen partij omdat zij geen instellingen subsidieert, die onderdeel zijn van de landelijke basisinfrastructuur. Deze instellingen ontvangen wel subsidie van de tekenpartners Rotterdam, Den Haag en Leiden. Daarom is dit artikel wel opgenomen in het cultuurconvenant Zuid-Holland. De provincie heeft destijds (2013) in het kader van een kerntakendiscussie gekozen voor subsidiëring van zogeheten "tweedelijnsinstellingen" (basisvoorziening cultuurparticipatie). Deze instellingen ondersteunen gemeenten, scholen en culturele instellingen in Zuid-Holland bij het vormgeven aan o.a. cultuur-educatieve programma's en vallen niet onder deze afspraken. Net als artikel 4 heeft artikel 12 "Doeluitkering Beeldende Kunst en Vormgeving" ook alleen betrekking op gemeentelijke tekenpartners in Zuid-Holland.

Ondertekening is voorzien op 17 januari 2025 in de middag. In verband met afwezigheid van de portefeuillehouder cultuur en erfgoed wordt in overleg met het ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) gezocht naar een ander moment voor ondertekening door de heer Stolk. Na ondertekening zal het convenant worden gepubliceerd in de Staatscourant.

4 Participatie en rolneming

Participatie niet van toepassing.

Rolneming: de provincie is verantwoordelijk voor een gespreide en toegankelijke culturele infrastructuur in Zuid-Holland.

5 Communicatiestrategie

Het ministerie van OCW zal een algemeen persbericht voorbereiden naar aanleiding van de landelijke ondertekening van de 9 convenanten op 17 januari 2024. Daarin zal de nadruk liggen op het belang van de samenwerking tussen overheden voor de cultuur- en erfgoedsector en voor de inwoners van Nederland. De cultuurregio's en de provincie Zuid-Holland bereiden in afstemming een bericht voor, waarin meer specifiek het belang van de afspraken voor de toegang tot cultuur en erfgoed in Zuid-Holland zal worden benadrukt.